

SZÉKESEFEJÉRVÁR

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer szerdán és szombaton.

A lap ára
házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 8 frt. — kr.
Fél évre 4 frt. — kr.
Negyed évre 2 frt. — kr.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a blyegdíjon felül, minden négy hasábos petitsor: Megrendelőinktől 4 — nem megrendelőinktől 6 kr-ért ígattatik be.
Lapunk számára hirdetések felveznek **Budapest:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz.
Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf. Hrdlicka Vincez.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Vörösmarty-tér 6-ik sz.) czimzandók; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után négy hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

✉ Kéziratok nem küldetnek vissza.

A polgári fiiskola.

Örvendetes dolog volt rég időtől fogva városunkban, hogy ennek polgárai cultur kérdésekben mindig megértették a kor intőszavát s kész szívvvel és lélekkel áldoztak e téren mindenkor annyit, mennyit e város lakossága s finansziális helyzete megbirt.

Ha jól kivettem és jól hallottam most is hangzik a cultura terén egy beszéd, mely nem egyéb volna, minthogy a reáliskola helyébe, egynémelyek, egy 6 osztályú fiiskolát ajánlanak — a város által — állittatni. Nagyon szép e mozgalom; de hát mielőtt ez ajánlatot vagy tán óhajást létesítenők, vizsgáljuk meg: mit nyerünk a polgári fiiskola felállításával s azután, mit veszünk a reáliskola beszüntetésével?

A polg. iskolák életbeléptetése 1868. évi XXXVIII. t. cikkben foglalvák, melynek következő paragraphusai a leglényesebbek:

- A 68. paragraphus, mely így szól: „Polgári iskolákban a tanfolyam *fiúk számára 6 év, leánygyermek számára 4 év.*”
- A 69. paragraphus így hangzik: „Azon növendékek, a ki polgári iskolába kíván fölvetetni, bizonyítványt kell fölmutatni, hogy a *népiskola első négy évi* folyamát elvégezte, vagy felvételi vizgát kell letennie a polgári iskolába léphetésre megkivánt ismeretekből.”
- A 72. paragraphus ezt mondja: „A polgári iskolában a községek anyagi erőlyéhez és tanfolyamok számához képest *négy, hat, de legalább három rendes és egy segédtanárnak* kell lennie.”
- A 76. paragraphus pedig így szól: „A fiugyermekek számára alkotott polgári

iskolákban a *tanterv* úgy állapítandó meg, hogy a polgári iskola *első négyévi folyam*a alatt, habár kimerítőbben, ugyanazon tárgyak tanitassanak, a melyek a *középtanoda* (reál vagy gymnasium) *négy első osztályában* tanitattak a *latin nyelv* kivételével. A többi tantárgy a tanfolyam első négy évében legfőlebb megkezdhetik, s főleg a polgári iskola két utolsó évi folyamában adandó elő.”

Ime ezen paragraphusok azok, melyek a polgári fiiskola körét meghatározzák; ezekben láthatjuk, hány évi tanfolyam a nő, hány a férfi polg. iskola; továbbá, kik vétetnek fel a polgári fiiskolába; hány tanárnak kell benne tanítani; végre mily tanterv szerint tanulhatnak az illető növendékek.

Ezen paragraphusokból kitünik még az is, hogy a polgári iskola a népiskola felibe lett helyezve, és pedig mint akkori miniszterünk a kedves emlékü b. Eötvösünk tervezte oly czéllal, hogy *legyenek e hazának művelt iparosai és leányai.*

Igen szép és nemes ezen czél; de fájdalom egészen megsemmisült; mert míg ez iskola a leánygyermeknek üdvös gyümölcsöt hozott, addig a fiukra nézve valóságos veszteségek tanyájává lett. S ha kérdezzük: miért történt ez így és nem másképp a fiukra nézve? felelhetjük, azért, mert a jelzett t. cikkben nincs oly paragraphus, mely a tanuló fiuknak jövőjét biztosítaná azon esetre is, ha netalán azoknak elmulnék kedvök az ipartól s óhajtanának — tudományosabb pályá szempontjából — gymnasiumba vagy reáliskolába lépni; azután, mert a polg. fiiskolát végzett tanulók nem részesítetnek azon kedvezményben, mely szerint őket, miké a közép-

tanodát végzett ifjak, a három évi katonakötelezettséget, egy évi önkénytelenséggel válthatnák meg.

Igy történt azért, hogy a mily nagy hévvel és lelkesedéssel felkarolták és állították eleinte városaink a polgári fiiskolákat, ép oly mérvben retiráltak meg később ezeknek csak nevével is, annyival inkább ezeknek felállításától. Így lett, hogy a tanulók száma is folyton fogyott oly intőzetben, mely őket jövőjük érdekében egyáltalában nem biztosította.

És e bajt — későbbi minisztereink is belátták —, s hogy ezen segítve legyen még a mult évben Trefort vallás- és közoktatásügyi derék miniszterünk 21,678. sz. alatt kelt rendelete szerint megengedi, hogy a *polgári fiiskola négy első osztályából a középtanoda megfelelő osztályába átlépés történhessen, de azon feltétellel, hogy előbb az átlépni akaró tanuló — már a szerint, a mint gymnasium vagy reálba akar menni — a latin vagy francia nyelvből való jártasságát, vizsgálat útján bizonyítsa be.*

De e rendelet által is nem lett megszüntetve a baj; mi nagyon természetes; mert olyan egyéntől kivánni jártasságot a latin vagy francia nyelvből, ki ezen nyelveket rendszeren nem tanulmányozta s mindössze is tán az utolsó pillanatokban — midőn őt arra a veszteségek fájdalma kényszeríté — tette tanulmánya tárgyává, ily egyéntől kivánni a jelzett bármelyik nyelvből is jártasságot: mindenesetre oly sok, melyet egy leggenialisabb tanuló fölmutatni alig képes.

Igy, maga az egész törvényczikk a rendelettel együtt, oly zsákutczába viheti még a felsőbb tudományokra képes tanuló is,

melyből az a legnagyobb igyekezet és szorgalom mellett is a tudományok rendes országútjára ki nem juthat. És ezen állapot felette nagy szerencsétlenség az olyan tanulóra nézve, ki előbb bizonyos tanácsok vagy körülmények folytán iparos akart lenni s e végett a polg. fiiskolába lépett, de majd később újabb belátása vagy körülményei folytán tudományos pályára szeretne átmenni; de mivel eddigi tankötelezettsége következtében el vala foglalva s ennek végeztével pedig csak úgy hirtelenében a kivánt francia vagy latin nyelvre nem tudhatott elkészülni: tehát mindjárt küszöbén úgy feennakad, hogy tovább haladni nem képes s így belőle csak oly ember lehet, kit — köznapiasan — inkább föld terheinek, mint a társadalom hasznos tagjánal nevezhetünk.

De menjünk tovább és nézzük meg: mi lehet még a másik oka annak, hogy a polgári fiiskolák nem allanak virágzásban, sőt azoknak felsőbb iskolái apránként be is csukatnak?

Ezen szomorú, de valóságos alapuló kérdésünknek magyarozatát ismét csak a szerencsétlen XXXVIII. t. cikkben találhatjuk meg. Ott áll ugyanis e t. cikk 69. paragraphusában, hogy a *polg. fiiskolába oly tanuló léphet, ki a népiskolának első négy évi folyamát elvégezte, vagy erről felvételi vizsgát tett.* Igen, mert ezen paragraphus szerint a tanuló, ki a polg. fiiskolába fölvetetik, életidejére nézve okvetlen 9—10 éves; mert ugyancsak az 1868. t. cikk I. fejezet 1. §. szerint népiskolába minden gyermek csak akkor vétetethet föl, ha már 6 évét betöltötte.

Igy tehát, ha 10 éves korában lép a gyermek a polgári fiiskolába s itt még el-

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

Egy arabs diszebéd.

Törökül Ebeling Adolf „Bilder aus Kairo“ című műveiből.*
Közli: Klökner Ede.

I.

Scheich Ibrahim, teljes néven Ibrahim Amin, Ibn Abdalach Nasri (a hü Ibrahim, a győzelmes isten szolgájának fia), egyike volt Kairó tekintélyes és legelőkelőbb férfainak. Mindezt nem annyira gazdagságának, mint inkább tudománya- és istenfélőségének köszöné. Ez utóbbi erény, természetesen mohamedán értelemben: a naponkinti mosakodás és imádság teljesítésében, felebaráti szeretet és jótékonyág gyakorlásában nyilvánult, fényoldala az Islamnak.

A véletlen egy alkalommal egy arabs nagykereskedő házában Scheich Ibrahimmal hozott össze, hova egy ismerős földimel — ki e házzal üzleti viszonyban állott — jöttem, s mi csakhamar összebarátkoztunk. — A Scheich meglehetősen beszél francziául, én pedig ismerve a közönséges Vulgár-Arabs beszédmodort, annyira megértettük egymást, hogy egész jól mulatánk. Érdeklődésünket az ország, nép és szokások iránt azonnal észrevéve, igen kedvesleg hatottak reá szavaink, a mikor nemze-

tére egy vagy más tekintetben pár hízegő bókot kockáztattánk.

Később a beszéd folyamában kérdé tőlünk, vajlon voltunk-e már arabs ebédre hivatalosak, melyre persze nemmel felelve, azonnal meghítt egy ilyenre saját házához, egész udvarias barátsággal megjegyezve, hogy az szigoruan az arabs szokás szerint leend.

— Hozd magaddal jó barátaidat — mondá bucsuzás között — mert barátaid az enyémekek is.

Ez ismét félremagyarázatlan bizonyítéka az ó-keleti vendégszeretetnek, mely Egyiptomban úgy, mint az egész keleten napjainkig fennmaradt.

Gondolható, hogy e meghívást készséges örömmel fogadtam, ugyszinte „jó barátok” is hamar találkoztak volna, a kiből akár egy teljes tuczatot könnyű szerrel lehetett volna összetoborzani, mert hasonló meghívások, különösen ily tekintélyes férfi házához, ritkítják párjukat Kairóban.

Az ebédre megjelentek négyen voltunk. Egy porosz őrnagy, egy német festő, csekélységem s magától értetik a német kereskedő, ki mint már fentebb említém, a háziurral megismertetett. Ő vállalta magára egyszersmind a Scheichot látogatásunk napjáról értesíteni, melyet mint alább látni fogjuk, minket, egy nem várt különös kiténtetés követett.

Épen felkészülődve egy kocsiért aka-

ránk küldeni, midőn a szálloda kapusa jelenté, miszerint néhány arabs szolga lovakkal és két számmal az udvaron — értünk küldetve — ránk várokozik. És csakugyan úgy volt. A figyelmes Scheich annyira előzékeny volt, hogy fáradságunkat megkímélendő, saját lovait és számarait állítá rendelkezésünkre, mi szintén arabs szokás; de csak kiváló egyéniségeknél s ritka esetekben gyakoroltatik.

Egy ébenfekete nubiai, hófehér köntösben, sarga turbánnal, egy gyönyörű arabs papira zabláját fogja kezében; a széles támlányu nyereg setét kék bársonnyal bevonva, mélyen leloggó takaróval, ugyanazon színbársonyból, értékes himzésekkel és selyemrojtokkal ellátva.

A lapátalaku kengyelvas fénylett, mint az arany s mellén csillogó ezüst ékszer díszíté a nemes állatot. — A két számar szintén gyönyörű példány volt, ezüstszürke syriai háta számár, melyek mindegyike setét veres takarót széles arany-rojtokkal s homlokuk és mellükön tarka s aranyos díszítéseket viseltek. — Mindkét szerezsen szolga a nubiaihoz hasonlóan volt öltözve. Bocsanatot kérek a hosszu s részletes leírásért, de lehetetlen volt elhallgatnom, mert ily fényesen nem lovagoltunk ki még Kairóba.

Az elsőséget az őrnagynak engedték s így vele a lovat, míg én és a festő a számarat választottuk. Barátom, a kereskedő, saját számarát használta.

Igy lovagolva és szamaragolva vonultunk keresztül a Muskihon, hol épen a délutáni időben — a legnagyobb tolongás idején — minden feltűnés nélkül haladhatánk előre, de midőn egy melléklutába kanyarodtunk, itt már számtalan kíváncsi szem által kísérve, — némiképp elégtételt nyertünk az előbbi mellőztetésért.

Körülbelül fél óra hosszan lovagolánk a tulajdonképeni régi Kairóban, oly részeken, melyek még teljesen ismeretlenek voltak előttünk.

Az utcák, melyeken végig mentünk jobbára setét, szük sikátorok, közben tágasabb terek, egy-két pálmával beültetve, melyek alatt turbános arabsok setét öltözetben mozdulatlanul ültek, vagy félig meztelen gyermekek játsztak.

Utunk több Moschek mellett vitt el, melyek nyitott kapuján láthattuk, midőn a moslimek a padozat szőnyegein mosakodásukat és imájukat különféle fej- és kézmozdulatok kíséretében végezték. — A főbejárat előcsarnokában hosszu sorát láttuk a sarga és veres papucsoknak, mert a muzulmannak tilos saját lábbelijével lépni a legszentebb helyre.

Végre megérkezénk a Scheich háza elé. A ház elnevezés alatt azonban itt ne értsen ám a kedves olvasó valami ismert, a modern fogalmak szerint épített házat, mert akkor igen csalatkozánk.

Egy arabs ház, főképp egy előkelőnek háza egész más valami. A házat utcázó

* Adolf Ebeling „Bilder aus Kairo“ 2 kötet. Stuttgart 1878.

tölt a 68. § szerint 6 évet: ekkor a polg. fiiskolát végzett tanuló lesz 16 éves.

Most tegyük fel, hogy a mely fia 16 évét betöltötte s kiből a szülője vagy gyámja — a törvény intentiója szerint — értelmes iparost akart nevelni: lesz-e kedve a 16 éves fiatal embernek — mert ekkor már nem nevezhetjük gyermeknek — mesterinassá lenni? Bizony, bizony száz közül talán egy akadhat olyan, ki ily korban inas-ságra tudja magát elszánni, és ez egy is elég céltalanul, mert hát tudjuk, hogy az inasi idő legalább 3—4 évre nyúlik s így ezután nyomban bekövetkezhetik a katona kötelezettség, mely ismét 3 évet elvesz idejéből, úgy hogy mikorra a polg. fiiskolát végzett tanuló mesterlegénynek lehet, már akkorra 23—24-ik évkor jut. Inasi szerep milyen?

Igy mindezeket tudva nem azon kell csodálkoznunk, hogy a polg. fiiskolák nem állanak virágzásban, hanem inkább azon, hogy közülök még egy is fenn tud állni!

De innen-onnan be is következik a polgári fiiskolák halálós napja. Lám a fővárosban Budapesten is, mint ezt a múlt heti városi tanácskozási s a „Neues Pester Journal“ július 3-ik száma szomorúan jelzi, ott áll a dolog, hogy a polgári fiiskolák felsőbb osztályait — tanítványok hiánya miatt — már a jövő iskolai évre kénytelenek bezárni.

De ily forma állapotban vannak — a fővárosban kívül — mindazon helyek, hol csak ily nemű iskolákat állítottak. Mert hogy ne menjünk messze példáért: itt van közel N.-Kanizsa, hol nagy remények közt ezeltől hat évvel polgári fiiskolát állítottak, e hely szinte ott áll, ma mint az isk. értesítője tudatja, hogy felsőbb osztályában csak 6 tanuló van; Nagy-Rözcén pedig, hol még csak két osztály van, már is arról panaszkodnak, hogy nem tudnak bele tanulókat kapni. Ép ezért ez iskola mostani igazgatója Dienes Péter ur, idei isk. értesítőjében, sok oly előnnyel kecsegteti ez iskolába át lépőket, melyek részint hatáskörébe nem vágnak, részint a *pium desiderium* közé tartoznak.

Azért, csak ennyit is tudva a polgári fiiskolák jelen szomorú helyzetéről, kérdem: célszerű-e városunkban polgári fiiskolát állítani? s nem járhatunk-e mi is a tanulók dolgában illetőleg hiányban ép úgy, mint a fővárosiak és más vidékiek? s ha igen: lehet-e nekünk — mindezeknek dacára — e téren próbát tenni s csupán e próbátért — a városnak — néhány ezer forintját hiába kidobni akarni???

Bizony nem; sőt e város érdeke is azt kívánja: hogy legyenek olyan iskoláink, melyek a tanulók jövőjét biztosítják, melyekre, ha a város ezeket áldoz is, de más uton, t. i. a vidékiek itt szállásolása, korszolása s az állami segély stb. által több-

szörösen visszatérül, melyekben az iparra készülő gyermek is, ha egy-két évet tanul, nem lett vele 16 éves s eléri vele azt a célt, a mit a polgári fiiskolában egyáltalában nem!

A július 8-án tartott városi közgyűlésen a polgári fiiskolai ügy még nem hozott elő, mindössze is a nőiskolai, mely iskolának 3-ik osztálya lett volna a jövő iskolára felállítandó, de a mely fájdalom elejtetett — és pedig tán azon okból, hogy a közgyűlés némely tagjai összetévesztették a polgári fiiskolával. Ez mindenesetre hiba volt és pedig öreg hiba, mert egy nőnek egészen más a feladata az életben, mint egy leendő iparos férfigyermeknek; a leánygyermek törvényszabta polgári iskolája — mint fentebb láttuk — csak 4 osztályból áll és így a népiskolán felül csakis 4 évet vesz igénybe, de ha több időbe kerülne is, annál dicsőbben kezdeti meg rendeltetését egy nő, kinek a konyha-birodalom mellett, még azon nemes kötelem is nehezedik később vállaira, hogy édesanyává kell neki lennie, mely új pályáján, ha miveltsege van, szakavatottan nevelheti leendő gyermekeit.

Azért fel is teszem e város értelmiségéről, hogy e hibáját egy másik közgyűlési határozatával helyre fogja hozni; mert roppant tévedés volna: csak férfiakról gondoskodni s a nőket egészen elhanyagolni! Ez a felerészben való nevelés nagyon megfoszlana magát előbb utóbb; mert tudjuk azt magunkról: mivel ember nemcsak testi báj, de miveltiséget is keres, s a mely nő ennek birtokában nincs, sohasem lehet az mivelt férjének lelki rokonfele!

De tán mind erre azt mondhatná valaki, hogy ott vannak a népiskolák s nagyon elegendő az, ha ezeket egy leány kitanulja, szóval ha a nő tud olvasni, írni s egy kicsit számolni. Meghiszem, ez eddig elég volt, de miért? Azért, mert egy nő — ha megválljuk igazán — arra volt köztünk kárhóztatva, hogy süssön, főzzön, szóval a férjnek szakácsnéja legyen s ezenkívül végezze a gyermekápolást s a ház körül minden egyéb tennivalókat. Azonban — hála istennek — e méltánytalanság ideje lejárt; mert maga a kormány is belátta, nikép a női nem ily alárendelt állapotban nem maradhat, nekik is azért képezdékét állíta fel, hol magukat kiképezvén — magasabb munkakörre léphetnek. És ez a mily méltányos, ép oly áldásthöz lesz sok nőre nézve; — mert hány nő van olyan, kik szüleik után csak szegénységet örökölték s kik a régi rendszer mellett csak, mint szakácsnők szerepelnének — s most mindezek, miután nyújtott nekik alkalom polgári leányiskolát s ezután tanítónői-képezdét végezhetni — oly diszes állásban vannak, mely egyáltalában nem cserélhető fel a régi slendrián állapottal.

Azért utjolog hangoztatom a nők nevel-

és az urakat, mert sajnos, de hölgyeknek az arabs ebéden résztvenni nem szabad.

A tárt kapun tehát benyargalánk, első tekintetünk az udvar két óriási nullusi akácára esett, melyek a tágas udvart egészen beárnyékolák. — Könnyű pálmafapadok, tarka szinezetű szőnyegekkel leterítve valának mindenfelé láthatók, melyek minden hasonló házak udvaraiban a jövővény első kipihenésére rendelvek.

Nekünk azonban erre nem volt szükségünk, mert a házi ur élénk sietve szívélyesen üdvözölt és a salahlmekbe, a tulajdonképeni elfogadó-terembe vezetett, mely a ház földszintjén, az udvar baloldali fekszik. — Hat — nyolc fehérbe öltözött abessiniai szerescsen-szolga követett bennünket tisztas távolban, s keleti szokás szerint tiszteletteljesen maradának hátra a terem hátsó részében, hogy minden intésre szolgálatkésznek lehessenek.

(Folytatása következik.)

Fülbevalók.

A szerelmes ember sohasem képes eléggé kibeszélni szíve áradó érzelmait: míg a kihűlt vérű bázások csak azt beszél-lik egymásnak, mennyire szerelmesek voltak egykoron.

*

Az igen kevés beszédű házastárs nem nagy mulatságot ad: de mégis jobb a bőbeszédűnél, a ki mindig ömlő szavainak árvizébe fullaszt.

tesését, városunkban a polgári nőiskola teljes felállítását is; mert ez egy vagyonbeli örökséget adhat a szegény nőknek s ezenkívül nevelés tekintetében is örökké igaz marad az, mit B. Eötvösünk is mondta: „Arany, ha salakját, salak, ha aranyát, vette el növelése!”

Boross Mihály.

A cigányokról.

— Liszt. Post. Borrow, Grellmann nyomán. —

VI.

A cigányok a zenében sem ismernek több dogmát, törvényt, szabályt, fegyelmet mint másutt. Nekik minden jó, minden meg van engedve, csakhogy az nekik tetsék. Nem ijednek vissza a zenében semmi merészségtől, mihelyt az merész ösztönüknek megfelel, mihelyt abban lenyűk hű képét látják. Minthogy a művészet rájuk nézve nem tudomány, melyet megtanulunk, nem mesterség, melyet gyakorlunk, nem ügyesség, mint a szemfényvesztőé, melyet bizonyos eljárás és eszközök által szerzünk meg, sem pedig büvészet; a művészet nekik magasztos nyelv, rejtélyes, de az avatott előtt világos ének, ennél fogva annak követelménye szerint használják arra, a mit mondani készítették, s ezen beszédmodjukra semmi külső indoknak sem engednek befolyást.

Ok föltalálták zenéjüket, s feltalálták azt saját hasznukra és használatukra, hogy maguk magukhoz szóljanak, önmaguknak énekeljenek, hogy a legbensőbb, legmeghatóbb magánbeszédüket tartsák. Miként hoztak volna ők be elveket és szabályokat, ők, kik azokat sehol sem fogadják el?

A művelt zenés eleinte egészen meg van lepve különös zenéjük által, s nem látja meglepetésének más feloldását, mintha azokat hibáknak, vagy mondjuk ki nyíltan hamis kótáknak tekinti; ő szintén zavarba van hozva azon hirtelen modulációk által, melyek becses zenei nézeteinek ellenére vannak. Ellenben a hallgató, kinek az az előnye van, hogy zenét nem tud, s nem ingerlékeny miatta, azoknál figyelmes lesz egy elem által, mely rája uralkodik, s őt csakhamar gyönyörködteti, s melynek ő nem könnyen fogja föl értelmét. A mi mindenekelőtt és mindennél jobban e zene számára megnyeri, az a rythmusok szabadsága azok sokfélesége és simulékonysága, mely ily mértékben sehol másutt nem található. A rythmusban találatkonyság termékenysége s ennek alkalmazása tekintetéből az európai művészet sehol sem tanulhatna annyit, mint a cigánytól. Bősége e tekintetben kiapadhatatlan. Úgy látszik, hogy minden új cigány zenetörődék, melyet föfedeznek, valamely új formát, valamely elmés és váratlan fordulatot, a rythmus legfestőibb s nem sejtett hatásu megtörését foglalja magában. Különböző ezen különféléseket könnyen fölfoghatjuk, ha meggondoljuk, hogy a cigány azon szenvedély bensőségét, melylyel magát a legellentétes, gyakran ellenmondó benyomásoknak átadja, igen rövid idő lefolyása alatt hozza elő, azon élet folytán, mely őt szakadatlan közlekedésben tartja a változó látvány természetével, ellenkezőleg más népekkel, melyek nem érzik magukat készletre a művészetben több, csupán egy szenvedélyt, egy érzelmét, egy lélekállapotot hozni elő, mely nálunk uralkodik.

A rythmus ezen sokoldalú és alaku bujaságának másrészt megfelel azon cifrázatok bősége, mikkél a virtuoz művész, a rögtönző, a költő themáját mindig ékíti és szépíti s melyet nem nélkülözhet. A cigány-művész az, ki egy ének vagy táncz themáját, csak mint egy beszélgetés szövegét, mint költeményes emlékmondatot fog fel, s ki ezen eszmét, melyet soha sem vesz el szeme elől, rögtönzésének folyama alatt körülcsapongja és körülírja.

Gyakran az alapfogulat nem tűnik fel másként, csak virágalku rajzok csillámfátyola alatt. — A választott thema ezen kinyújtása hasonlít egyszerűen a festők eljárásához, kik néha csak hogy magukat gyakorolják, némely előre odavetett, önmagukban elég kurta vonásokból, a nélkül, hogy rajzójuk a papirt elhagyva, egy tájképet alakítanak, tele vonzó mellékrajzokkal, ugyanazon vonásokat, sűrű lombozatu tölgerek, ágúds mogyoró-bokrok, kigyózdó patatok, vázlatokban kinyújtva, meghosszabbítva, hajlítva, görbitve, oly kitünően, hogy a zúgó zephirt, a víz dallamos moráját, rejtélyes susogását, növekvő habozását véljük látni, hallani.

Ezen hangcifrázatok lebegnek és himbálódzanak és örvendeznek, mint a pillangók, melyek szárnyaiknak majd élénk és vidám, majd egyhangú s mintegy szomorú suhogását hallatják. Ezek hangvirágcsokrok, melyek túlbőségéből lehullanak, mint a bőségszaru-jának túlteltje; ezek mindegyik cifrázat fölött, csillagalaku atomok myriadjai, melyek mint világító virággör szóródnak szét a levegőben; ez egy illatozó szívárvány eső, ez hőszerű tajtékja a hullámnak, mely fölemelkedik, mint egy szerelmes najád, hogy szíveinken törjön meg, csökbán oldodván föl; ez egy gyöngyszernak rögtönj esése valamely opál edénybe, midőn minden szem százszorosan visszapattan, ezernyi viszhangot kelte

s milliionszorta megtörve a sugarakat, melyek köröskörül röppenő vizsugarakban játszanak. Egy szóval ez egy fényes, ragyogó arabeszk.

A cigányok oly művészek, kik tehetőséget bírnak ily díszítményeket szerezni s megadni a fülnek mindazon gyönyörököt, miket a mai művészet a szemnek tartott fön, dallámépítményének minden hangjegyét virágcifrázatokkal ékíti fel.

Viszonyaink.

I.

A nemzeteknek ép úgy, mint az egyeseknek vannak időpontjaik, midőn vagy a távol- vagy pedig a közel multba kell visszazapillantiok, hogy a lefolyt eseményekből tanúságot merítve a helyes irányzat föl-leljék, azt kövessék a téveset pedig kerüljék s netán eddigi káros következményeit javítsák.

Nemzetünk jelenleg ép ily válponton áll, hogy önkormányzatának három lefolyt évi működésére visszatekintve, üdvös tanúságot merítsen arra nézve, vajlon a jelen rendszer továbbra is fentartassék e s ez alapon fejlesztessék-e állami életünk, vagy pedig, ha nem is a gyökeres átalakulás tereire lépne, hanem a jelenlegiekről lényegesen eltérő irányelveket fogadva el másféle rendszeren nyugvó helyzetet teremtsen magának. Minderre pedig a legszebb alkalom nyílik az orsz. képviselőválasztás alkalmával, midőn három évi időtartamra felruházza a nemzet választottjait küldetéssel: az ő nevében cselekedni, érdekeit védelmezni s a többség uralmán alapuló rendszer által az országot kormányozni. A parlamentarismusnak azonban, a mint megvan jó oldala, ép úgy megvan rossz kinövése is, minek következtében azután nem felel meg mindenkori azon célnak, melyért létesítették és fenáll. Már maga a választás is gyakran nem a nemzet valódi közérzületének ad kifejezést, vagy pedig sokszor oly tényezők működnek közre, hogy bizony sok választás inkább akármiből, mint meggyőződésből, független érzületből származottnak lenni mondható. — Tanuskodnak erről a képviselőház naplói, melynek első üléseit a képviselők igazolása mellett vagy ellen benyújtott felterjesztések és a választási jegyzőkönyvek feletti tárgyalás tölti be; tapasztalatot szerezhettünk ezekről, hogy a nép sok helyt bizony inkább másra van megérve, mint legszebb jogának, a képviselőválasztásnak gyakorlására. Sajnosan tapasztaljuk még azon kívül, hogy igen soknál hiányzik az ily fontos cselekményre megkivántató érett megfontolás, továbbá a józan érzék a helyes irány feltalálása és annak szilárd meggyőződéssel való követésére, mert ugyszólván majd minden választás háttérében többé-kevésbé oly sötét képek és motívumok tűnnek fel, melyek láttára önkénytelenül is felsőhajunk: jog-és igazságérzet, mérséklet, türelem, különösen pedig népnevelés jöjjön el a te országod!

Arról ne is szóljunk, a hol a választás a pressio bármi nemének igénybe vétele által eszközöltetik, a hol bor, lélekviszárlás vagy pedig a választási műszó szerint a „potya“ játszik a főszerepet, — hanem fölháborodik az ember lelkében, a hol a választó polgárokat még tettlegességre is látja vetemedni és tán a megvásárolt meggyőződés hamis elveit kiomló vér, sőt emberélet árán akarja másra erőszakolni. Vajjon nyugodt lelkiismerettel megy-e az olyan követ a országgyűlésre, kinek a választása ellen felterjesztett iratok a legjogtalanabb tettekkel, sőt tán emberélettel is vannak terhelve! És nyugodt lélekkel, emelt homlokkal lép-e az oly választó az urnához, kinek kezét ha vér nem is mocskolja, de tán lelkiismeretében szóval meg egy hang: eladad meggyőződésedet, könnyen elpárolgó földi haszonért, vagy pedig mulandó érdekért, azok sorába álltal, kik egy káros, a hazára csak romláshozó rendszer elámitott vagy ámitó követői! Oh az ilyenekben aljas lélekkel párosult romlott szív lakik, kiket minden inkább, csak hazájok szerelme nem hat át, lelkesít és buzdit tettekre.

Azért mindenki tegye szívére kezét s kérjen esztől higgadtan, megfontolással tanácsot, mielőtt a választó urnához lép; vessen el magától a gondolatot, hogy egy ember annyi ezer meg ezer emberrel szemben vajmi csekély tényező, kinek a szavazata csak annyi befolyással bír, hogy a számot épen-séggel egygyel emeli, mely nélkül amint el lehet valaki, ép úgy nem is szorul reá senki s azért közönyös dolog, ha az ember vagy ide- vagy odaáll, a hova épen valami mellétekintet állni parancsolja; de hiszen mentsem meg az Isten mindenkit e hazában az ily veszélyes és könnyelmű gondolkozásmódtól, mert ily formán a legszentebb ügy, a leg-hazafiasb törekvés oly hátramaradást vagy épen hajótörést szenvedhet az ily közönyös, mindent egykedvűlegrevő gondolkozás és hason tettek által, hogy nemzedékek harmad negyed izeg kárhoztatják az apák könynyelmű lépéseit és érzik mindenek gyászos következményeit. Ha az egyik így gondolkozik: ejh, hogy szavazat ide vagy oda, tudom ugyan, hogy rozsz ügyre szavazok, de meg van érte a hasznom, s az én egy szavazatom se árt se használ; jól van ám ha

zámfia,
igy go
Isten t
ilyform
tattak
ő nekil
dolkoz
azután,
vazatul
dig a k
elgondo
eltörüll
megtesz
lyel kü
ban tan

Az
gyénki
Párisba
tom kö
melyet
hatok

N
zése m
megszó
a kiut
Párisi
azonba
nyosan
van le
vezete
egyáta
mert m
konys

A
több
francz
számo
A kiá
szólan
egy a
lehet

N
ben a
kat,
Palais
lyikb
óra k
nagy
ehetn
és ma
alul r
is biz
meg
paszt

ben,
irodá
egész
126
87 m
natra
órák
(Mar
kozá
Stutt
meny
márk
este

hatna
jét,
besz
túlha
Viol
széln
ajánl
a Hő
kaph
— i
Gren
mett
vers
szám

szok
oly a
laít-
ideg
franc
l fr
Rest
estel
men
háva

unna
vis-
étk
letés
ajta
Igen
men
oly
szon

Bád
Wel
mar
Kap
vár
egy
szél
osz
pén
vag

zámfa, ha te így gondolkodni lehet, hogy így gondolkozik a második, harmadik és Isten tudja még hány ezer meg ezer, kik ilyformán önkaratukon kívül oly elvet juttattak diadalra, melynek keserű gyümölcseit ő nekik is lehet szerencsésük badar gondolkodásuk és tetteik fejében élvezni. Már azután, hogy a haszon nagyobb-e, mit szavazatukért nyernek az ily honfiak vagy pedig a kár, melyet a hazának okoznak, kiki elgondolhatja; de kinek a szívébe van írva eltörülhetlenül: „A haza minden előtt!” az megteszi kötelességét lelkiismeretesen, melylyel különösen ily válságos időben, irányában tartozik. K. K.

Párisi utazásról.

Azt hiszem többen szándékoznak meggyémből — a világhiállítás alkalmából — Párisba utazni, ép ilyenek érdekében bocsátom közlésre e dióhéjban szorított tájékoztatást, melyet saját tapasztalásaim alapján nyújtatok az igen tisztelt érdeklődő olvasónak.

Nem lehet eléggé érvelni Páris megnézése mellett, a kinek körülményei a legmegszorítottabban engedik is, el ne mulassza a kiutazást; sokan mondhatnák ugyan hisz Páris mások is meglehet nézni! hogyne, azonban nem ily diszében és nem ily jutányosan, már csak az utazási díj is felére van leszállítva a rendes árak helyett. Nevezetességeihez könnyekben hozzáférhetni, egyáltalán teljes diszében látható a város, mert oda működik a francia nemzet, hogy megmutassa a világ előtt bámulatos találmányát.

A nyelvhiány se riasszon vissza senkit, több oly magyarral beszéltem kiűn, kik franczián épén semmit sem tudtak, csak a számok kifejezését szükséges megtanulni. A kiállítás megnézése mellett felesleges is szólnom, a művészet és ipar e temploma ugy az általános, mint a szakemberre nem lehet közönyös.

Nincs talán egy világváros sem, melyben annyira szabályozni lehetne kiadásainkat, mint Párisban; pl. az étkezésben, a Palais-Royal husz vendéglője közül bármelyikben ebédelhetni 2 és fél francért, 5 — 7 óra között, e szabott árért 5 tál ételt (nem nagy adagok), félüveg bort és kenyeret ehetnek, míg ellenben a „Café Anglais”-ben és máz étkező helyiségekben 25 — 30 francan alul nem ebédelhet két egyén. Az ott lakók is bizonyítják, hogy az élet nem drágult meg a kiállítás miatt, mint az Bécsben tapasztalható volt.

Az oda utazásra vonatkozólag: Bécsben, Riemergasseban van az Erzsébet-pálya irodája, hová tour és retour jegyet kaphatni egész Párisig 20 napi érvényvel, II oszt. 126 márk (körülbelül 70 frt.), III. osztály 87 márk (50 frt.), de ezek csak postavonatára jogosítanak, mely mindennap este 9 órakor indul az Erzsébet-pálya udvarból (Mariahilfstrasse végén) és folytonos csatlakozás mellett 61 óra után ér Párisba, — Stuttgartba meg kell hálni. A gyorsvonattal menve egy II. osztályu jegy csak oda 111 márk (65 frt.) és 33 óra alatt ér Párisba, este 11 órakor indul.

Páris 17 ezer szállodája közül ajánlhatom első sorban Mayer házának Hoteljét, Rue de Théâtre, a személyzet magyarul beszél, tanácsos levéllé megrendelést tenni, túlhalmozottság miatt. Ezenkívül a „Hotel Violet”, a Passage Violet, németül is beszélnek, messze fekszik a kiállítástól. Igen ajánlható egyes embereknek (család nélkül) a Hotel Meublés-ek, melyekben elég olcsón kaphatni lakást, 2 és fél francból 10 francig, — ilyenek a kis Hotel Belle Vue (Ruedes Grenelle, St.-Germain 56.) tulajdonosa németül beszél, Hotel L'Université (Rue Université) és a kiállítás közelében fekvő számos ily kisebb szálloda.

Az étkezésre nézve: a ki igen megszokta a kávé ivást reggel, keresen fel egy oly kávéházat, hol ki van írva „Café au lait” a ki ezt iszik rögtön felismerik, hogy idegen, — annyira nincs ez szokásban a francziáknál, — egy igen nagy adag vajjal 1 francba kerül, 1/2 óra előtt sehol sem lehet kapni. Délutójában a kiállítás minden Restaurációjában sonkás zsemlyét árulnak; estebédre legzelezerűbb a Palais-Royalba menni az első emeleti helyiségekbe, jó konyhával bir a Restaurant Travernier.

A ki a francia konyhát netalán megunná ajánlhatom az Avenue de Suffren vis-a-vis Ecole Militairenél levő magyar étkező-helyiséget, birtokosa egy magyar születésű nő, neve nincs kiírva, de a helyiség ajtajára ki van írva „Magyarul beszélünk.” Igen jó intézmény a Duval-féle etablissement, a kiállításban levő vendéglőjében ép oly árak vannak, mint a városban levő huszonötben.

Bővebben szól ezekről a nélkülözhetlen Bäckerei: Praktischer Führer durch die Weltausstellung und Paris, von Friedr. Hermann, Verlag von Alb. Goldschmidt, Berlin. Kapható minden pesti könyvárusnál s talán városunkban is. Színházi előadásokról és egyéb esti mulatságokról az utcaik járdáin szélén elhelyezett „Spectacles” fóliátu vas oszlopokon olvashatni.

Utlevéllel lássa magát el az utazó, a pénztávtalást legzelezerűbb itthon megtenni, vagy 30 porosz márkot is szükséges vinni

az utazásra. — Netalán fennakadás esetére legjobb az ottani magyar együlethez fordulni, hol egész magyar szívesseggel adnak felvilágosítást földieink, helyisége a Rue du Turonne 47. szám alatt van (Societe Hongroi).

Két hét ugyan igen kevés idő, de a világtárlat és Páris főbb nevezetességei megismerésére elég. Legsükségebb, hogy az idegen Páris város tervrajzán jól kiismerje magát.

Ez az röviden, mit az utazni szándékozők figyelmébe ajánlok.

Barcza Károly.

Törvényszéki csarnok.

A székesfejevári e. f. kir. törvényszéknél tartandó bünyűi végtárgyalások.

Julius 22-én.

Korcsmáros László elleni csalási bünyű.

Apagyilkossággal vádolt Somogyi Ádám János elleni bünyű.

Julius 24-én.

Hamis tanuskodással és tolvajlással vádolt Spitzer Sámuel és társai elleni bünyű.

Julius 25-én.

Tolvajlással vádolt Tóth Sándor és társai elleni bünyű.

Hireink.

— **Adomány.** A megyei s városi hatóság szerettét főispánja Szögyény-Márich László ur, a fejérmegyeyi és Székesfejevári városi régisegtár elnöke, ezen egylet gyűjteményét újabbban is több becses tárggyal gyarapítá. Közébb ajándékozott egy XIV. századból való pergamenre írt okmányt; a régi XII. századi halotti beszéd facsimiléjét, s 1 db. Csóron talált Constantinus junior római császártól való bronz-érmet. Becses ajándéka, a tárlat legédekesb tárgyait képezik. Nagyon kívánatos volna, ha szerettét főispánunk nemes példáját követe, megyénk s városunk lakossága, minél inkább gyarapítaná egyletünk régisegtárát.

— **Követelőjéink.** Az eddigi mozzalmak után már követelőjéink névsorát közölhetjük: a bodajki járásban: Ifj. Szögyény-M. László, a sárkeresztúriban: Madarász József; a csákváriban: Sárközy Aurel, a ráczalmásiban: Tassy Béla; Székesfejevárott: gróf Zichy Nándor, tudunkkal mind ellenziki programmal. A vaaliban Hollosy Károly, Heissler Győző ellenziki, s László Antal kormány párti állanak szemközti.

— **Kitüntetés.** A párisi világhiállításban megnyekit is kitüntetés érte, a mennyiben Mészöly Géza hírneves hazai festőnk — megyénk szőlöttje kiállított festményeivel nemcsak feltűnést keltett, de a kiállítási jury által jutalmaztatott is.

— **Megérdemelt kitüntetés.** Ő Felsege a királyi megyénk jeles főjegyzőjének Bóné Géza urnak, a megyei közzolgálat terén évek hosszú során át szerzett kiváló érdemeinek jutalmául a Ferencz-József loyagrend kiskeresztjéet adományozta. Oszintén örülnünk e kitüntetésnek, mert valódi érdemeket jutalmaz; és barátilag kívánunk szerencsét hozzá a jeles tisztviselőnek.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter, az ujonnan alakult „fejérmegyeyi gazdasági-egylet” alapszabályait a jóváhagyási záradékkal ellátta. A jóváhagyott alapszabályok leérkezése után az egylet azonnal meg fog alakulni.

— **Hirdetmény.** A cs. kir. déli vasúttársulatnak (Moór és Bodajk) állomásán a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi nmltu m. kir. minisztériumnak 1878-ik évi június 28-án 13.458. sz. a. kelt leirata folytán, nevezett állategésügy-rendőri szemlebizottság elnökévé Grossinger István járási szolgabíró moóri lakos, tagjává pedig Tau th Márton állatorvos moóri lakos nevezettek ki. — Azok tehát, kik a fentnevezett vasuti állomáson kerdődő állatokat vagy az ezektől származó nyers termékeket óhajtanának fel vagy lerakni a szemle megtartása végett a fentnevezett bizottsági elnökhöz forduljanak. Székesfejevárott, 1878. évi július hó 15-én. Az alispán ur távollétében a főjegyző Bóné Géza m. k.

— **A jövő évi székesfejevári országos kiállítás védnökségét** Rudolf koronaherceg ő fensége — mint értesültünk — hajlandó elvállalni. — Erre küldöttéleg fog felkéretni.

— **Lovasberényben** mult hó 25-dikén dühöngött tűz által károsultak javára minden oldalról folynak be a szives adományok. — Nagy érdemeket szerez magának saját segélyezése, valamint mindenemü adakozások gyűjtése által gróf Cziráky Jánosné ő excellenciájára, mig más oldalról az izraelita hitközség köréből, dr. Feleki Miksa ur elén alakult „tűzkárosultak segélyző bizottság,” szintén nem csekély befolyással bir a tűz okozta inség és nyomor enyhítésére. Dr. Feleki urnak, a kaszinóban tett indítványára önkénytes tűzoltó-egylet fog alakulni gróf Cziráky Béla ur parancsnoksága alatt. Azt váránk, hogy valamint ez egyesület

szervezkedése körül járó költségek fedezésére, ugyszinté a tűz által károsultak javára, Lovasberényben, megyénk legintelligensebb mezővárosainak egyikében, műkedvelői előadás rendeztessék.

— **Eötvös melléke.** Az ercsii „báró Eötvös József emlékoszlop ügyi bizottság” megbizásából Szász Gyula akad. szobrász már elkészíté b. Eötvös József relief mellképét, melyet Ybl Miklós budapesti építész terve szerint felerészben tölg-, felerészben babérlevelekből koszoru körít. A mellkép művészi kivitelre nézve semmi kívánni valót sem hagy fenn. A felében tölgylevelekből való koszoru azonban magyarúatra vár, miután ilyenell csak a Mars férfiat szokás kitüntetni. A feldombormű — átmérője 1.03 m. — carrarai márványból készült; kellő hatása biztosítva leend.

— **Megyénkben jelenleg** ismét több jegyzői állás van üresedésben; most ürült meg az igari; korábban már a pusztai és sáregresi körjegyzőség, valamint a zámolyi is. A megürült jegyzőállásokra felhívjuk a megyeyi vizsgázott jegyzőket.

— **Füle községben** megürült községjegyzői állomás választás utján e hó 16-án töltelet be; jegyzőül megválasztott Gróf Pál igari jegyző nagy szótöbbséggel.

— **A keszthelyi erdészeti iskolának,** gróf Cziráky János ur uradalmán, ismeretök terjesztése céljából, mult hóban rendezett kirándulásról megemlékezünk annak idején. Méltattuk is kellően, valamint az uraság ugyszinté a gazdatiszti karnak ez alkalommal szerzett érdemeit, a mennyiben teljes lélekkel azon voltak, hogy a tanár urak és tanulóakra nézve minél hasznosabbá és kellemesb tegyék a tartózkodást. Azonban a tudomány oltárára letett áldozat meg is termé jutalmát, mert a mint lovasberényi levelezőnk írja, a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter hízegő levélben megemlékezvén az uraság érdemeiről, Franka Lajos urnak, az uradalom igazgatójának, fentnevezett alkalommal főleg tudományos támogatása által szerzett érdemeiről, köszönetét nyilvánítá.

— **Fejérmegyey alispánjától** a követválasztás alkalmával felmerülhető visszaélések meggátolása végett valamennyi járási szolgabíróhoz a következők rendeltel bocsátattot ki. „A rend és köznyugalom megörzése, valamint a személy- és vagyonbiztonság fenntartása a törvényhatóságnak önkormányzati hatóságából kifolyó egyik kiváló jogát és kötelességét képezvén; szükséges, hogy a kitesőbőn álló képviselőválasztási mozzalmak alatt a törvényhatóság, illetőleg annak végrehajtó közegei ezen jogot s abból eredő köteleket a legteljesebb mérvény gyakorolják. Felhívom ennélfogva a szolgabíró urat, hogy járása területén tegyen meg minden szükséges intézkedést a végből, hogy a képviselőválasztási mozzalmak alatt s a választás idején törvénybe ütközés és államellenes izgatások, rendtelenségek s zavarok elő ne forduljanak s hogy azok, ha mégis előfordulnának, a törvény értelmében megtoroltassanak. Midőn az e tekintetbeni szigoru örködést szolgabíró urnak kiváló gondjává teszem, egyszersmind felhívom, hogy a kellő számban ide mellékelt hirdetémyeknek járása területen való közhírré tételét a legszeleesebb körben azonnal eszközölje. — Székesfejevárott, 1878. július hó 16-án. Alispán távollétében: a főjegyző Bóné Géza. A megyeyi alispáni hivatal ezen érlelyes intézkedéseit helyesleljük.

— **A helybeli** Jellasich-ezredből Dalmaéziába levitt katonák, mint bennünket értesitenek — Ragusaba szerencsésen megérkeztek több napi tengeri-ut után. — Jelenleg még az occupatióra mi készülődés sincs közöttük. Ragusa lakossága nem sympathizál katonáinkkal s így az ottani közönség részéről nem valami rokonszenyvel fogadtattak. Megjegyezük azt is, hogy azon katonák, kik innét saját ruhájukban, felszerelés nélkül lettek elszállítva jelenleg is azon állapotban vannak s ma nap sincsenek felszerelve.

— **Ismét párbaj.** Adonyban — mint a „N. H.”-nak írják — R. I. segédszolgabíró és H. B. adonyi ügyvéd párbajt vívtak az Adonynyal átellenben levő szigeten, melyben nevezett ügyvéd súlyos sérülést szenvedett.

— **Varosunk** építészeti-, szepítészeti- és egészsegügyi viszonyai az utolsó években kétségtelenül az előrehaladás áldásos ösvényére lettek juttatva és épen ezért feltűnő, sőt botránkozottat, hogy e tekintetben még most is némely utcánk hálalatos anyagot nyújt méltó panaszkodásra. Mintegy hónapal ezeltől a „magyar király” előtti tér járdája lett újból lerakva, mit az arra járó nagy közönség csak köszönettel fogadhatott, de nem így gondolkozik az iránt, hogy a felszedett járdá régi kódarabjai az egész téren végig még jelenleg mint barrikádok vannak felhalmozva. De menjünk tovább, a kaszárnya-utca bejáratánál a Zichy-ház és kettős mészárszék mellett elvonuló köz a legelőnébb formái hely a városban s azt az utcázt mégis hetenkin csak egyszer és akkor is hétlön reggel seprik; aztán egész héten át porban és szemében kénytelenek az arra járók elök keressztil lubicskolni. Továbbá felhívjuk az illető hatóság figyelmét a városatona melletti kenytető-gyárra, kü-

lönösen az ottani csatornára, mely tele van a gyárból kiömlő hulladékkal s oly egészséggetrontó, büzlödt levegő terjed szét, hogy kiálhatatlan az. Ezen állapotok annyira nyilvánvalók, hogy csodálkozunk kell, miszerint az illetékes körök figyelmét vonni magára nem képes; azért szükségesnek láttuk az ez iránti figyelmet felébresztetni és orvoslást sürgetni.

— **Követválasztási mozzalmak.** A vaáli kerületben Heissler Győző gyögyszerészt léptetik fel követjelöltné. A Heissler-párt megalakulása céljából f. hó 21-én d. u. 2 órakor a sóskuti vendéglőben értekezletet fogtak tartani.

— **A „fizettség.”** Mi lesz a magyar csapatok jutalma, hogy Boszniába sok viszontagság és strapáció között bevonulnak? Pénz ott nincs, hát van más. A hadügyminiszter elrendelte ugyanis, hogy a Boszniába való bevonulásra kirendelt csapatoknál minden ember, mielőtt átlépi a határt, petroleummal és terpentinnel kenessék be, vdelemül ama bizonyos kis állatkák ellen, a melyek azon a regényes vidéken oly nagy számban hemzsegenek.

— **Vaalon** a volt képviselő, László Antal folyó hó 14-én tartotta beszámoló beszédét.

— **Világhiállítás.** E hó 6-án délután 3 órakor nyitattott meg ünnepélyesen a sajtó-pavillon. Az első emeleti tanácsteremben 200 író s 5 íróné gyült össze. A magyar katalógus magyar és francia nyelven igen diszes alakban jelent meg, csak az kár, hogy nem betűsoros tárgymutatóval. A jury 5-én foglalkozott a magyar osztálylyal s annyira meg volt elégedve, hogy bizonyosan kitűnő elismerésben fog részesíttetni. Három nap alatt be kell a jurynek működését fejezni, ekkor összeülnek az elnökök s 10-én lesz a jutalomoztás. Vederemo.

— **Árlejtési hirdetmény.** Mely szerint alulírott részéről ezennel közzétételik, hogy a székesfejevári e. f. kir. törvényszék részére 1878. évi szükségletre — 216²/₁₀ — a királyi ügyészség részére 33²/₁₀ az itteni börtön helyiség részére 133²/₁₀ s végre a székesfejevári kir. járásbírság részére 40 köb méter — összesen 423²/₁₀ köbméter tüzélő hasab cseria szállítására árlejtési határidőül folyó évi július hó 28-ik napjának délelőtt 10 órája (megyeház II-ik emelet 22-ik számú törvényszéki tárgyalási szobába) kitűzött. Mire vállalkozni szándékozők oly értesítéssel hivatnak meg, hogy 100 frt. készpénzt, vagy annyi értékben elfogadható értékpapirt az árlejtés megkezdése előtt az árlejtő kezébe bantapenz fejében letenni tartoznak — elfogadtatnak az árlejtést előzőleg, a kellőképen felszerelt zárt írásbeli ajánlatok, — melyek a megejtett szóbeli árlejtés után azonnal tárgyalatni fognak. Ezen vállalattal összekötött bélyeg s egyéb költségeket vállalkozó fogja fizetni s viselni. A többi feltételek alulírottal a hivatalos órákban mindenkor megtudhatók. Kelt Székesfejevárott, 1878. évi július hó 13-án. *Karlovitz János* s. k., tszéki iroda igazgató.

— **A fejérmegyeyi és városi régisegtár** javára Szuck Lipót reáltánár Pestről 3 db. érdekes érmet; Benkő József 1 db. ezüst-érmet adományoztak.

— **A palotakülvárosi olvasókör** f. évi augusztus 11-én délután 4 órakor rendes évi közgyűlést fog tartani az olvasókör helyiségében.

— **Vigyázni kell a gyermekekre.** Hétlön midőn a sopron-györi vonat a pinnyi állomástól elindult, az ör három éves fiacskája egy vagon lépcsősőjéhez ment. A sebesebb mozgásba jött vonat a kis gyermeket elütötte s egy közellevő gödörbe taszította, a hol úgy összezúzta magát, hogy azonnal meghalt.

— **Hymen.** Ki ne ismerné a jeles Iskariotot s annak jeles szerzőjét dr. Várady Antal? Iskariot előadások nagy vité, sőt fogadás is volt, hogy Várady Antal szerzetes s ime kísült, hogy biz ő világi tanár s most jegyzete el magának Hickmann Gabriella kisaszonny s sziniképeze jeles növendékét s augusztus végén oltárhoz is vezetendi.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kath. „Legény-egylet” nyári táncmulatsága alkalmával e hó 13-án következők voltak szivesek felülíztetni: Özyeg Kovácsné 1 fr. Horvák Józsefné 1 fr. Horvák Zsigmondné 1 fr. Kiss István 1 fr. 40 kr. Haidzsán 40 kr. Schlammdinger A. 1 fr. Békeffnyé 30 kr. Geheid József 50 kr. Muck Alajos 60 kr. Rainiss Máttyás 40 kr. N. N. 40 kr. Elnök 40 kr. Békeffy 40 kr. Kréger 30 kr. Nagy Odön 40 kr. Kubik 40 kr. A sorsjátékhöz nyereménytárgyakkal járultak: Kovács Nina, Deák Lenke, Számver Pálné, Kiss István, Bajkovic Mari, Sapkás Betti, Horvák Nina, Ádám Etelka, özv. Kovácsné, Somogyi Emil, Stigler Róza, Stigler Agnes, Stigler Anna, Ladi Mariska és Berki Gyula. — Ádám Etelka kisaszonny azonfelül kegyes volt kilencz db. igen diszes rendező-jelvényt készíteni. Fogadják ugy a szives felülíztetők, valamint nyereménytárgyakat ajándékozó urak és hölgyek a kath. „Legény-egylet” nevében kegyes adományaikért szivből fakadt legősztöbb köszönetünk nyilvánítását — a rendezéség.

— **A képviselőválasztás** eredménye megyénkben s városunkban a kormánypártra

